

РУСКИ НОВИНИ

Прес. Dr. I. В. Vidošević rektor gkrt.
Zagreb, gornji grad
sjećenista

ЗА РУСИНОХ У КРАЛЬОВИНИ ЈУГОСЛАВИЈІ

Виходва јакди тидвень. — Предплата на рок 60 дин., на пол рока 30 дин. За Америку и другј краї 2 долари рочне.

Предплату и ћицки писма до Редакцији и Управи треба посыпјац на адресу: "Руски Новини" Панчево (Југославија).

Земледелец и порциј.

Термин газдовска криза запада најбажеј паастох и вони од неј највећи пострадали. То види и признаја нешко јакди, то признаја и тоги, који до тераз латроли на пааста з висока и мало го ценели. А тераз ше указало, јаку вељку правду гутори тога присловка, котра каже, же пааст-земледелец то слуп и темелј держави. И тераз јакди види, же кед сце помогнују держави, веџ треба најшерше помогнују паастови. А јак? — Так, да му ше дозвигне цена житу и статку и да му ше зменши порција. Но то дла ствари, котри пааста најбажеј прицискало: њизки цени и вељки порцији.

О ценох статку писали ми-у остатнјим числу, и тераз сцеме написац о порцијах, цо јак пааст мунди плаќиц. А понеке державна порција ест теменј за ћицки други «шамети» и «циризи», прето нејка даскељо слова о державниј земледељской порцији.

У меме у першим шоре «земљарину» — порцијо од жеми. Вона ше шлаци од катастрашног чистог хасну и то по порцијовим закону од 7. фебруара 1928. року. У тим закону широковали чисти хасни од катастр. голту по приходу у року 1925. и 1926. Од тог чистог катастр. приходу шлаци ше 12% основнєй порције, а од целе суме основнєй порције шлаци ше веџ «допунска» порција. Тогу допунску порцијо шлаци имају, котри шлаци већи јак 4.000 дин. порције од ћицкије своје жеми.

Видиме, же по тим закону најважнијија ствар та, јаки је чисти катастрашни приход. Чим већшији тог приход, тим већша порција. Року 1925/26. бул тог приход досц вељки, бо теди було жито по 300—350 дин. кукурица по 150—180 дин., але нешко цени жита и кукурици спадли за половку и већи. Прето порција би тик нутела за тельо спаднуц. То би було целиком справедљво и пааст би то могаје поднеси и виплатиц.

Держава наша увидела, же порција од жеми ћицка уж презиска и прето у Нар. Скупштини пријти закон, же ше «земљарина» зменшије за 20%, а ище скорей 10. децембра бул процент основнєй порције знижен јак 12% на 10%. Кед ше то већне веду, веџ од 1928. року до тераз зижене земљарина ровно за 33%, лебо за једиј тресину.

Год чисти приход од жеми спаднује даје већи, але видиме, же державна порција од жеми тераз досц зижене...

Остана иже баниванска и валатска порција.

Шицки баниванска буджети тога року даје знижене, але иже иже времало. И так у Савске банивиши виноши баниванска порција 31% од державније, а то у нешним часу барз вељо.

Валатски намет одвисни, кед не цалком, сие ипак у већини од валатских одбора, бо вони укладајо валатски буджет. И ту муша валатски одборици мерколовај да не испорује, кельо лем највећи мож. То уж преноручовали и державни власни. А баш не на веџански намети највећи нарика Шицко, по баш не мушки буџ, без чого може валат голем привремено обстац, нај иже вихаби. Немика мушки и валатска хијка газдоваћ не так, ик би требало, але јак ше и на кельо ше може.

Х У Немецкай министер нуканијаја генерал Грејер розказаја розију щац војско-во организациј Гитлерове странки. Тоги политични „штурмбатальони“, иких до тераза не було и у ћицкије державе маји који 400.000 членох, котри живији ли обични катаџи, бивали у касарњах, достанали плацу и т. д. Отријовала је Гитлерова странка, котрије давали пенсак немеци капиталисти — велики фабриканти.

Х У Польскай приходи конец диктатури Пилсудскога — так випатра јесе написаја польских новинах, а видно и по тим, же је генерал Пилсудски, котри ишао аж до Египту на личене, нагло врачеј дому. Тог Пилсудски влада у Польскай иже од 1926. року јак диктатор, тога је лак министер за војско, а за председника польской держави и за председника влади поставија више својих людара, котри го муша у ћицкије слухај и њого води спонзорија. Але тераза пришла криза у Польскай так далеко, же Пилсудски не може сам себе даји раду, та би мали буџ поволани и други страни да вицагују держави поч вост блата.

Х Румунски обје познати политичар Др. Манијо, предник Румунской Народнай Паастской странки вијавел, же Конфедерација (сојуз держава) штедиј Европи то ствар, котра је скорей лобо познатије ми-у одређене тих помоћија, јој у већи пожњи-

ши зисцији, бо тоги держави вија без другиј обстац не годиј. Вони ше вијавел за тим, да до тога сојузу приступи и Болгарска, котру зај Франшука не сце ираци.

Х И Полска би сцела да будве член Савову наддунайских держава, јој вона лежи далеко и од Дужија и од ингрешк Европи. Але јак державни финансји так слабо стоя, же и вона објекује помоћ од великих европејских держава, јој сама себе трама за „вељку“ державу, бо ма 31 милион житеља (од тога преко 7 милиони Русине).

Х Италија ше громки, же в ошент тога року виступије Савову Народу, кед до тога часу не прииде до пременки уговора о миру од 1918. року, а у перним шоре Версајскога уговора, котри бул закључен медај антагу и Немецку. И так ше у међинароднай политики приправљо вељкија подји, котри би могли вељко премену и нападајући стан европејских держава.

Х У Америци вијавел познати политичар Смайл, предник америцкай демократской странки, котри бул кандидат за председника америцкай держави, же шора у ћицкије не будве дотда, док не престану вестије репарације и док је Америка голем за једно време одређене тих помоћија, јој већи пожњи-

чела державом антанті. У тій стварі зачудо-
вало щицькі то, же ще американські капіта-
лісти і банкіри з'явили споразуміння з тим
предмогом.

Х Большевицько-галицькі державянини
о таргових споразуму розбили ще і ні-
кого результату не принесли. Причина тому
та, що Ткачів не схвалив цеїдії большевиком
свою робу на кредиті, бо большевики
на виталадії тих веленох, що дали таливанським
тарговцям інші привілеї роком. — Як ви-
стала, большевики стоя бара подле, які б
остала Європа добре стала в буда у споразу-
мі, тільки більшевики фрінко пренадії.

Наші рики виляли.

У початку априла було дасельо
дні у нашій державі бара красна хви-
ля, слінко прикрижало як в лене. И од-
тей цензоти почало ще нагло тониць силь-
ніший, що іще заостал у словенських і
босанських горах, однакъ приходза нашо
головні рики у Словенії і Боснії. Вода
у ріках Сави, Купи, Уни, Вербасу, Бос-
нії і Дрині почала пагло ростиць. Прое-
исту причину давитла ще вода і у рики
Тиси, котра виходить зос наших руських
Карпатох. Гу тому почал 12. априла па-
ляц диждик и падал за лейц дні без
престанку аж до 16. априла.

Вода у Саві давитла ще так високо, яка не була інше од 1875. року. На
боснійській страні, дзе насипи мешки і
слаби, вода юс такої висоти і пото-
тегла велькою палати і велькою тисчини потги
плідній жемі од Йосновца, дзе юе до
Сави узіна рика Уна, аж до Обреновія
у Сербії.

На Словенській страні вода насип-

нігде не ярстаргла, але юто щиця во-
да юш лишила зос горох до Посавини,
не могла войсц до Сави і затопила
словенську посавину од Нойскей аж до
долинного Сриму. Інодес мушели охабяї
своєю хіжі і зос статком сіекаш на
брети. Гу тому того року потрати за
статок юж давно юс стало і юдзе у
велької бриги, як да викарна свой ста-
ток, котрому ваш цена така нізка, је
то аї предаї не мож. И так од поспа-
ви пострадали і людзе і статок.

Найгорше страдали на словенській
страниці валали коло Старої Градинки,
коло Броду, при сримській Рачі і коло
Митровиці. Зос Рачи шишок народ ви-
селіл і там вода юж велькою хіжі розва-
їла. На боснійській страниці найбаржай
пострадала окотина боснійского Броду і
валали од боснійского Іамчу до Брикей.
У Митровиці залала Сава юш варошу
и приїхала до штредку варошу.

Тіса тиж пітила у ложнім Бенату і
потовела дасельо валали.

Од недзелі 17. априла вода у дні-
цікіх рікох почала покус опадац. Аде
прайдзе пісці часу, лок Сава опадне
на тельо, же би tota вода, до приїша
у горох і заліза вадали у Посавини,
можла поїзд до Сави. Ище длugo не бу-
ду нарості гоміні піч на своєму коло ро-
біц, а статок не будже мац' дзе пасе, бо
шици всільки посавини ливади і пажичи
будут замулені. Держава послала всім
местом свою помоч і ў пінежох і у
потрави за статок.

Прето ще чкода од тей поплави ха-
тераз не може ані дрещіц. Ясно ще
тераз указано, же насипи коло паніх
рікох муша буц вікши і моцнейши і
всіх местах муша буц поставени пум-
чи, да хед вода у рікох барз висока,
гоня воду з почвох і малих каналах до
рікох.

Цем так би ще могло у будучності
занувац од тело велького менесца
да нам наші рики у найгоршим часу не
заливаю напо найплоднієши краї. (мф)

* Партий і партійські новини буду ю-
нае допущени — таї виавел председник на-
шої влади Маріякович. «Нормальний політичний
живот не може інші подумач без політич-
них стрінок і без новівх, котрі би о тим
животу писали» — так виавел наші нові мі-
ністер председник.

* Проти строгей цензури приївали у
Нар. Скупітнінг інтерпеляцію на министра
председника посланці Яр. Нікіч, Левра Кне-

жевич і Др. Лончаревич. Вони юноносую,
же цензура не допушка обгвіц у новікох і
тото, що юе гуторя у Нар. Скупітнінг, кед ще
критикує робота влади і державних власців.
Окремо наглагну, що занесені стварі можу
ще друковац і другую юе у белградських но-
вікох, а у панчевських, хорватських новікох
тож юсти стварі цекура друковац не допуща-

* Народна Банка обявела, що на 15.
апріла було у нашій державі у промету 4

СЛУЖБА БОЖА ЛЕБО ЛИТУРГІЯ.

Людзе юш пошли за Ісусом Христом і
други дзвінь. Го напали у Кафарнауму. Вон Ім-
двора гвардія: „Ви мінє гледаце, не прето ѹже
що видавти чудо, але прето, що єди і
касцієн све ѹже... Але стараїце ѹже ю за
пожінене, котрэ не препада, але остава за
живот хиччи, котрэ нам да Син члодзіческі”.

То бул початок науки Ісуса Христя о
пресвітії Бахаристії. Ту першіраз оdkрил і
Апостолом і цінічні людзом, що таі були, як
ім да за пожінене своё Тіло, а свою Крень
за пінц.

Всіл ав сцілі тово веріц і одступезі од
Ісуса Христа. Но то Ісус Христос занітіл і
своїх Апостолох; „Чи и ви сцеце за шма-
тійці?” Св. Петро на то відповідал: „Госпо-
ди, гу кому да ідзіме? Ты маш слова вічно-
го жівота. Ми юе умерли і сповніли, ще Ти
Христос, Сын Божы живо: Ты мац слова жі-
вота вічного” (Іоан 6, 26-29).

Подобно и мы ажончукем Сугубу Іхтє-
нію зос чувствіем изогранічной благодарісці
за безконечну Божу насіку із намаис спрінамі:
„Бо Ты милостіві и чловеколюбівши
Бог, ии Тебе спаву воасіламе. Отцу
и Сину и Святу духу герца и яне
и на віка вікох”.

Вірни: „Аминь” — „Так ё”.

б) Ектенія за „Оглашених”.

У першіх вікох християнства бул таки
общай у поєдніх країнах лавета, що юе лю-
дзе кресцеля ох кэз вірослі. Позціші Церкви
тот обичай забраніла і одредзела, да юе
дасци кресца лораз по народавеню. Тоти людзе,
котрі юе готівіла на ся кресцене, волали ѹже
„оглашених” або по греческі „катехумени”.

Аля юст и націка „оглашених” и то у
поганьских країнах, дзе місіонаре поучую у
святей віри північних ногаюх. Кед юх поуча,
ак тэди юх кресца.

У першіх вікох торкестае кресцене
аконіччовало ѹже:

на Вельку Суботу, на Пасху и у Святыні
тижні,

на Раждество Христово и Богоявлене и
в суботу Лазарпаву.

Прето ѹже на юти працівні и некіа ме-
сто Трісвятого шпіча „Бліщиці во Христе
крестітіся...”

Ісішка юе Зайніа св. Кресценя подаєлю
кажды левень, юе ѹже и на юти дай при кре-
щеню шпіча „Сличи...”

* * *

По окончанню Сутубей Іхтєнії похомує
дилікон на молитву понаїнерше саміх „огла-
шених”, а потым поволу і вірніх, да юе
модля за „оглашених” и то:

да Іх Господь помилуе,

да їх прошвиці зос словом своє
истини,

да Ім открие Біангелія правды,
да їх присоедині ту свяій святей,
католіцкій і апостолскій Церкви,
да их спаси, помилує, заступи и
захрай зос свою ласку.

На тоти циціи поволаня вірні однектуј: „Господи, помилуй”.

На кону поволу і „оглашених”, за
приложені своїй главі пред Господом и за ютим
уклону свою совершии приданосці тут Боту.

У тим чаце свяшенні у цихей молитві
імдії Гсподода, да податри на оглашених:

да їх зроби достойніма да ѹже врепорядзе
на святим кресченю,

да посвітлю однукені трихах и
да буду приєдніти ту Христовій Церкви,
бо и пре юх Христос прилож на тот піает.

Тоту молитву даконіччує гласно зос слав-
ами: Да и доція я памі ведно славя
пресвітія і прекрасне Твойе Мені: Отца и Сина и Святого Духа герца и
вше и на віка вікох”.

Вірни то потврдзую зос: „Аминь” —
Так ѿй будас”.

* * *

Прибліжує ѹже час жергон Ісуса Христа.
Кед юе Ісус Христос із Єрусалиму врі-
віц до Галілеї, оштро карал кіжікох і фі-
ніжікох за їх якіцієрство и за преступованія
Божого вікона пре юціки предані.

НА ШВЕТОВИ ЕВХАРИСТИЙНИ КОНГРЕС

Кога ше тога року буде тримац у Дебелину, главнику варошу шабознай ирландской держави у жепану юну, пойде в нације држави окреме паломништво.

Паломништво буде путовац преј: Италију, Швейцарску, Француску и Англију и по драке нацији ствари вароши како Милано, Цирхи, Париз, Лондон и Дебелин, а буде тирвац од 13. до 26. јуна 1932. р.

На тим путованију мож буде олатриц и преучиц цару западну Европу.

Цела драга там и назад кошта 7.000 дин.

Пријави ше треба до 1. маја 1932. року и

ведео з пријави послац 2.000 дин. ик иеригу рату.

Пријави прими в шицији разделикаја дава

Еронимски Путнички Одбор
Загреб, Трг Краља Томислава 21.

За наше дзеци Ташок у бунди.

Каждому жимно кед мраз добри принципи, а најгорије било јакому ташкови. И шицији вол и скакава и на разни способи сам себе развеселјава — шијаки за дармо. Так му икако, же не мож витримао.

И почал вол раздумовац нац свою биду и прилатрац ше на людзох. Чом вони на мразу икако не испивају већ не скажају?

Думал вон так думал, круцел вол својој малу главочку и на остатку ше долумал: Людзе мајо вакиме бунди и шашки и чижми па икако ће бујиц већло. — Мушим ше и я так обичиц их людзе, та и мне буде већло.

Скакав вол даја, вакукуја висадаја већ облича, икако љубаје ухода до овога дому у подартих чижмама, а висадаја у красних нових. Ага! — подумал себе наши ташок, то ту! И кад ше дасери отворели фуркнул и вон нука. А там бивал пустер.

Каке мајстор, — претварац ташок, — я обичиши шицији ташок, але и мне оваја чюда, да и так маржикам. Справице ви мие чижми, а я већ одробим.

И отгат наши ташок у шустера служби, чижми отрабијац. На рано порихта шицији мајстори, дратав зос смолу камасија, скору зос дзвобиком пацагају, води принеши, у нецу латони. По полунастру и на вечар шиција, да мајсторије буде исхелебије. И заслужек себи ташок чижми вељки и цепли. Обуј их, подзековал мајстори за хлеб и за соль и фуркну зос хижи.

Але сцел вон да ма и бунду, да буде обличенци целиком таки људзе. Преначио вол купија и већ не победија у њега служици. И заслужек себи бунду. Красна була тата бунда. Нова новчика, чејска. А мајстор купија добри бул чловек та му и одходаја икако и вељку шашку подзекаја.

Кад ше ташок так у купија прибраја, походајаши шицији домашњи, да видија тога чудо. А ташок ше нацуди од тихи и лем себе походајаши по хижи. Вон тераз думал, же в целиком ипши, већши, од обичнога ташка, и же му други ташки тераз муша служици. Прето фрињи

одлеџел до градског двора, одкаль пришој, да ше пред својим пјайташами укаже, како вон иако.

Прилеџел, патри а то баш пред полунаструком. З хижи вишило дамиче, у кошарки принесло жета и почало силац пред дроби. Понри-легали и ташки пјайташне та почали и себе заједи. Скојел и наш ташок у бунди. Але то други ташки почали драмац и не дали му аби приступиц. Дума Осебе вон; Оада ме икако познали, лабо ио. И забогује то в једнога то а другога боку, але дармо. Ноги у чижмама тајки чежки, же их једа' цага, а бунда му лесм заведа, илеле же коло нога, шапка му спадла па очи, уж мало ио видија. Кури и качки преврјајели ташки у бунди, погожели го, једа ше драмац и одскојел иза страну.

И так було прај даскељо дн. Свойто го не познали, доловали го, бријали, шкелели ше в пыљу, кад им вон туторел, же вон таки исти ташок, икако вони.

А цудак не довушали го ан близко је ведаско.

Вигладијел наш ташок у бунди, ославију, уж му и у бунди було жимно, — бо бул гладак. А гладнога јаки бунда не зогреја.

А увиђаје вон, где бунда не за вијо и почал модиц ташки, да јо ја њега купи. А вони не лесм же купија, але ан бдармо иесцу.

А еден стари ташок тварел:

— Нач нам твой бунда? Ша какици аза, же ми обични ташки и икака бунда не ароби нас лешими. — Ми пушиме ческоје свог хлеб најушији зарабијац и прето мушиме буџи спори и легки. Прето и наше обичавко мушки буџи таке, як ћо тераз мами.

Увидија ташок, же шицији шакајоју и њега бунди. Зруџел вон буџу и чижми тајки обенделаја дрезу. А сам тајки скочел меџији својих пјайташох и иомишаје се медаји њих. И бул терав и без бунди тајки чешчији, як ћо бул од тога часу, кад заженел впод крилох своје мајери, и розденога гијада на Божи гијад.

Дајијочок.

ГАЗДОВСТВО Буџа

Нови Сад 20. IV. 1932.

Жито	128—132 дин.
Кукурица бачка и сримска	98—102 дин.
Ярец бачка и сримски	130—135 дин.
Мука 00	240—250 дин.
Мука число 2	220—230 дин.
Мука число 6	180—185 дин.
Кромил	115—125 дин.
Пасуја	240—250 дин.
Отруби	85—88 дин.

Цени шицији стални, а цека кукурици ше помало заји дрвни. Цена вадијом заји спадла, бо зет их већ уважајац. Немајши целиком престала уважајац вадија, Швейцарска тажа уважаја већи менеј и менеј. Остава едини Италија, кадај ше з нације држави највећај и предаја.

Цена статку ше покује давија, за тераз ше лепше плаца шакаји и кони. Рогати статок већи може повеси илочни, а претојијији поплаву у Славонији и Боснији, оствељи статку на предаји, та ше цена не годи данији.

ЛИТЕРАТУРНИ КОНКУРЗ.

Руске Народне Просветне Дружтво спровијоју јој сваја подномајаја розвој руске литератури и присјакти уобије одлучује розписаја литературнији конкурз и подаје награди тим писатијима, који понију највећији своја писања за Руски Календар за 1932. рок.

НАГРАДИ БУДУ ТАКИ:

- 1) За највећију проповедку је драму 250 д.
- 2) За два највећији поуџни статији по 150 д.
- 3) За два највећији писаћи 100 д.

Проповедка, је драма ма буџ велика 4 до 16 друкованих бокса, статије 5 до 12 бокса, а писаћи 1—2 бокса.

Писатија највећији своја твори подпиши зас шифру је драма или псевдонимом (видујији меном), а у окремеј запечатованеј коверти најавију своје праве мене. Послани твори прелатри окрема комисији од троје лице и вон пресуди, који твори буду наградзени.

Послајац треба на адресу: Редакција „Руског Календара“ (о. Михајло Фирах) — Пишкоревци, најпознатије до 1. јуна 1932. Познатије послани твори не прију до конкурзу.

За Руске Нар. Просветне Дружтво
о. Михајло Мудри, председател.

МАЛИ ВИСТИ

+ Ширкови крвљи Крејгер, које је недавно зајтрел в у Паризу водије својој фабрици ка бара напоштенји способ. Вон крије отвореја својој касовој хижи, видаваје фальшиве билаге којије указовали, же Јого фабрикен стояј бара добре, а највеће воније препадали. На тајјији способ најшодије Крејгер велим државом, којији му пријадије монопол на правеје ширки. Лем сама Америка страшала пре Крејгера 200 милиони доляри. — У постатији часу прихода висти, же Крејгер је не забиј, але жив на острву Суматра, а место његог похорији обичну востову бебу.

+ Румунска под цудај контролу. — Румунска достала позичку од 6 и половина милијарди леја (око 2 милијарди линари), але под тим условима, же цудије башки, којијији туђу позичку дали, буду контролијац целе финансиске гајдована румунскай држави. Румунска мушила на то пристај, а з того вијко, у икакој воније чешкији кризи.

+ Вељки поплави були тих дњем не лем у нас, але и у Румунској, у Галицији, на Волинији и на Украјини, где вилада риба Дубро, главна украјинска риба и биј притожи.

+ У Польској ше менеј жеја. — Прешлого року були у Польској 273.000 винчанија, за 27.000 менеј како 1930. року. И ту зајвлађаје криза!

ДЕНЧИ ПАПЈАНКОВ У Р. КЕРЕСТУРЕ

Ма вишака икако од фјрма „МАУПЕР“ и то бетелјово, луцерни, ладњиково, цвјетово, вуданскай грави, мугарово и икакдјеј сортни за заградаки.

Ма и врачи и котачи плуги.